

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Høringsnotat

Center

Center for Grøn Omstilling

Team

El og kritisk infrastruktur

Dato

26. januar 2021

J nr. 2019-3959

Kontor/afdeling

FOR / LAN

Dato

07-12-2020

J nr. 2019-90526

/EKO, AKHE

Høringsnotat vedr. udkast til ændring af bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v.

I det følgende vil de væsentligste punkter i de indkomne høringssvar blive gennemgået efterfulgt af ministeriets bemærkninger for hvert emne. Bemærkningerne er markeret med kursiv. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

Høringssvarene har berørt følgende emner:

Høringsnotat.....	1
1. Undtagelse af ydelser fra markedsbaseret anskaffelse	2
1.1. Ydelser der dækkes via fuldt integrerede netkomponenter	2
1.2. Ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser	3
1.3. Andre ydelser	3
2. Markedsbaseret anskaffelse og udbud	4
2. 1. Ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser	4
2.2. Teknologisk udvikling	4
2.3. Omkostningseffektivitet og gennemsigtighed	5
2.4. Udbud – offentlig annoncering	6
3. Energinets varetagelse af energilageraktiviteter	6
3.1. Energinets direkte og indirekte varetagelse af energilageraktiviteter	6

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700

E: ens@ens.dk

www.ens.dk

3.2. Eksisterende energilageranlæg	6
3.3. Transmissionstariffer	7
4. Hurtig tilførsel af reaktiv strøm.....	7

Ud over de ændringer i bekendtgørelsen, som høringssvarene har givet anledning til, er der foretaget ændringer af mindre betydning, herunder præciseringer og redaktionelle ændringer.

1. Undtagelse af ydelser fra markedsbaseret anskaffelse

1.1. Ydelser der dækkes via fuldt integrerede netkomponenter

Dansk Energi bemærker, at afgrænsningen i § 19, stk. 2, nr. 1, hvorefter ydelser der dækkes via fuldt integrerede netkomponenter undtages fra kravet om anskaffelse via markedsbaserede metoder, forekommer uklar og upræcis. Dansk Energi spørger til, hvilke ydelser der f.eks. tænkes dækket via fuldt integrerede netkomponenter, og om der er tale om ydelser, der rent teknisk kan leveres via fuldt integrerede netkomponenter, eller om der er tale om ydelser, der rent faktisk i dag leveres via fuldt integrerede netkomponenter. Dansk Energi spørger endvidere, om undtagelsen dækker den samlede ydelse eller kun de delmængder, der leveres eller kan leveres fra fuldt integrerede netkomponenter. Dansk Energi bemærker, at der kan rejses spørgsmål til, om en generel undtagelse af disse ydelser fra elmarkedsdirektivets markedsførelseskrav i artikel 40, stk. 5 i det hele taget kan indsættes i bekendtgørelsen. Hvis der indsættes en undtagelse, bør denne være betinget af en godkendelse fra Forsyningstilsynet i situationer, hvor undtagelsen konkret søges anvendt, på lige fod med øvrige ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser. Såfremt undtagelsen alene gælder en konkret og faktisk leveret mængde fra en fuldt integreret netkomponent i dag, bør dette fremgå af § 19, stk. 2, nr. 1.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at hvor Energinet har et behov for en ydelse, som kan dækkes via en fuldt integreret netkomponent, så vil der ikke efterfølgende være et krav om markedsførelse for pågældende ydelse. Ved bestemmelsen undtages de dele af en ydelse, der leveres via fuldt integrerede netkomponenter. Det bemærkes, at elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 5 vedrører ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, hvorfor denne bestemmelse er implementeret ved § 19, stk. 2, nr. 2, der vedrører ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, og ikke i § 19, stk. 2, nr. 1, som vedrører fuldt integreret netkomponenter. For så vidt angår undtagelsen af ydelser, der leveres af fuldt integrerede netkomponenter, undtages disse i tråd med elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 7, hvorefter Forsyningstilsynet ikke skal godkende en undtagelse af ydelser, der leveres af fuldt integrerede netkomponenter fra kravet om anskaffelse

via markedsbaserede metoder. Forsyningstilsynet skal alene godkende en undtagelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser fra kravet om anskaffelse via markedsbaserede metoder i tråd med elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 4.

1.2. Ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser

Dansk Energi anfører, at den nuværende systemansvarsbekendtgørelses krav til markedsgørelse af systemydelser i udgangspunktet omfatter alle ydelser, inklusive ikkefrekvensrelaterede systembærende egenskaber. Dette understøtter politiske ønsker om en markedsdrevet udvikling af det danske elsystem, hvor markedsmekanismer tilskynder konkurrence og skaber tydelige prissignaler og derved sikrer, at Energinets behov for ydelser også på langt sigt fremskaffes på omkostningseffektiv vis. Derfor forekommer det inkonsistent, hvis Forsyningstilsynet jf. § 19, stk. 2, nr. 2 samt § 20 a priori kan meddele en generel fritagelse for visse ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, uden at dette beror på en markedstest af den pågældende ydelse. Energistyrelsen bedes i høringsnotatet redegøre for baggrunden herfor, herunder hvordan det kan påvirke den danske forsyningssikkerhed og omkostningerne hertil på langt sigt, hvis der a priori indføres generelle undtagelser fra kravet om markedsgørelse.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser undtages fra kravet om anskaffelse via markedsbaserede metoder, hvis Forsyningstilsynet vurderer, at en markedsbaseret anskaffelse af pågældende ydelse ikke er omkostningseffektiv. Denne undtagelse gennemfører elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 5. For så vidt angår ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, har direktivet ikke foreskrevet en markedstest. Det er op til Forsyningstilsynet at vurdere, hvorvidt Forsyningstilsynet ønsker at træffe afgørelse om at undtage en type ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser i en konkret ansøgning fra Energinet, hvis Energinet på baggrund af en ansøgning kan påvise, at en bestemt ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelse ikke er omkostningseffektiv at markedsgøre, f.eks. kortslutningseffekt. Det kan i visse tilfælde medføre unødige administrative omkostninger for både Forsyningstilsynet og Energinet, hvis Energinet altid skal foretage enkeltvise ansøgninger, hvis Energinet med rimelighed kan påvise, at det ikke vil være omkostningseffektivt at markedsgøre pågældende type ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelse. Det vil i sidste ende være Forsyningstilsynets vurdering, om det vil give mening at behandle en ansøgning om en type ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelse, eller om Forsyningstilsynet vurderer, at det giver bedre mening at modtage en ansøgning per ydelse.

1.3. Andre ydelser

Dansk Energi beder Energistyrelsen uddybe i høringsnotatet, hvilke ydelser der påtænkes undtaget efter § 19, stk. 2, nr. 3. Dansk Energi er ikke bekendt med ydelser anskaffet med henblik på opretholdelse af elforsyningssikkerheden, der hverken er frekvensrelaterede (balanceringsydelser) eller ikkefrekvensrelaterede.

Ministeriets bemærkninger:

For så vidt angår systemansvarsbekendtgørelsens § 19, stk. 2, nr. 3, som undtager 'andre ydelser som ikke er mulige at markedsføre, og som ikke er ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser eller balanceringsydelser' fra kravet om anskaffelse via markedsbaserede metoder, bemærkes, at denne bestemmelse søger at favne ydelser, som efter den nugældende systemansvarsbekendtgørelse ikke bliver markedsført, hvorefter Energinet 'så vidt muligt' skal anvende markedsbaserede metoder. Der er tale om ydelser, som ikke er omfattet af definitionen på en ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelse og som ikke er en balanceringsydelse, og hvor det ikke giver mening at markedsføre pågældende ydelse. Inerti til stabilisering af regionale net vil f.eks. kunne falde ind under denne undtagelse fra kravet om markedsføring.

2. Markedsbaseret anskaffelse og udbud

2. 1. Ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser

Dansk Energi foreslår, at § 23, stk. 3 formuleres helt parallelt til § 19, stk. 3 i udkast til bekendtgørelse om varetagelse af netvirksomhedsaktiviteter for at sikre konsistens på tværs af Energinet og netvirksomhederne i fastsættelsen af tekniske specifikationer. Dvs. § 23, stk. 3 foreslås formuleret således: *"Fastsættelsen af de tekniske specifikationer og standardiserede markedsprodukter skal ske i tæt samarbejde med netvirksomheder og under åben og gennemsigtig inddragelse af alle kvalificerede markedsdeltagere, på grundlag af de relevante markeders tekniske karakteristika."*

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at der i bekendtgørelsens § 23, stk. 3 fremgår en pligt til at inddrage relevante markedsaktører via høring. Ministeriet har dog valgt at indsætte en formulering i tråd med det foreslåede, hvori der fortsat fremgår en pligt for Energinet til at foretage en offentlig høring.

2.2. Teknologisk udvikling

Wind Denmark er enig i implementeringen af eldirektivets bestemmelser i udkastet til systemansvarsbekendtgørelsen. Fritagelsen fra udbud for ydelser leveret fra fuldt integrerede netkomponenter vil understøtte en omkostningseffektiv grøn omstilling, minimere forvridningen af det indre marked for energi ved varetagelsen af forsyningsikkerheden og vil sikre, at driften af elsystemet understøtter de

klimapolitiske målsætninger. Bekendtgørelsen vil desuden muliggøre, at samfundet får størst mulig nytte af den teknologiske udvikling, der er sket med vindmøller igennem de seneste mere end 10 år, hvor moderne vindmøller understøtter spændingen ved kortslutninger i elsystemet. Det er afgørende, at reguleringen af det fremtidige elsystem med en højere grad af decentral produktion, tager hensyn til den teknologiske udvikling i moderne vindmøller, som vil stå for hovedparten af elproduktionen i Danmark fremadrettet.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at nærværende ændringer i systemansvarsbekendtgørelsen er foretaget med henblik på at sikre en korrekt gennemførelse af elmarkedsdirektivet. Derudover er der allerede i dag taget hensyn til den teknologiske udvikling. Det følger af den nugældende § 19, stk. 3, som ved bekendtgørelsens ikrafttræden vil fremgå af § 19, stk. 4, at Energinet skal sikre en omkostningseffektiv tilvejebringelse af ydelser på lang sigt ved i videst mulig omfang at skabe rammer for transparente, ikke-diskriminerende og teknologineutrale markeder.

2.3. Omkostningseffektivitet og gennemsigthed

Landbrug & fødevarer finder det vigtigt at få præciseret reglerne for energilageraktiviteter, herunder hvad Energinet må og ikke må i forhold til lageraktiviteter. Tilsvarende i forhold til hvilke ydelser transmissionssystemoperatøren skal markedsføre via udbud og hvilke ydelser, der er undtaget fra markedsføring i forhold til elforsynings sikkerheden. For Landbrug & Fødevarer er det vigtigt, at Energi drives meget omkostningseffektivt. Landbrug & Fødevarer bakker op om markedsbaserede metoder og markedsbaseret anskaffelse af Energinets behov for ydelser til opretholdelse af elforsynings sikkerheden. Landbrug & Fødevarer fremhæver, at det i denne sammenhæng er vigtigt, at der er fuld gennemsigthed i de markeds mæssige metoder. Landbrug & Fødevarer noterer tillige, at Forsyningstilsynet kan træffe afgørelser om undtagelser, hvis en markedsbaseret anskaffelse af en ydelse ikke er omkostningseffektiv.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at reglerne om energilageraktiviteter, herunder hvad Energinet må og ikke må, er søgt præciseret bedst muligt, inden for elmarkedsdirektivets rammer. Derudover bemærkes, at der allerede i dag fremgår regler af systemansvarsbekendtgørelsen om omkostningseffektivitet og gennemsigthed, som ligeledes vil gælde fremover. Det følger af den nugældende § 19, stk. 3, som ved bekendtgørelsens ikrafttræden vil fremgå af § 19, stk. 4, at Energinet skal sikre en omkostningseffektiv tilvejebringelse af ydelser på lang sigt ved i videst mulig omfang at skabe rammer for transparente, ikke-diskriminerende og teknologineutrale markeder. De nye regler forventes ligeledes at fremme

omkostningseffektivitet og gennemsigtighed.

2.4. Udbud – offentlig annoncering

Vestas henviser til systemansvarsbekendtgørelsens § 46, stk. 1, nr. 3, hvorefter Forsyningstilsynet på baggrund af en begrundet ansøgning fra Energinet kan træffe afgørelse om tilladelse til, at Energinet kan varetage energilageraktiviteter, hvis følgende betingelser alle er opfyldt. Efter nr. 3 er en af betingelserne, at Energinet har gennemført et åbent, gennemsigtigt og ikke forskelsbehandlende udbud, hvorefter ingen aktør er blevet tildelt retten til at varetage energilageraktiviteter eller er i stand til at levere sådanne ydelser rettidigt og til en rimelig pris. Vestas' bemærker hertil, at det i denne proces bør sikres, at nye aktører, der ikke sædvanligvis arbejder med Energinet, gøres opmærksomme på disse udbud f.eks. ved offentlig annoncering.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at der er krav til, at processen foretages via et åbent, gennemsigtigt og ikke forskelsbehandlende udbud. Herved skal Energinet sikre, at der foretages et offentligt tilgængeligt udbud, således at alle relevante aktører kan byde.

3. Energinets varetagelse af energilageraktiviteter

3.1. Energinets direkte og indirekte varetagelse af energilageraktiviteter

Forsyningstilsynet bemærker, at det er uklart, hvad der i § 45 menes med Energinet. Energinet skal underlægges ny økonomisk regulering. Vil energilageraktiviteten skulle ligge i et reguleret selskab eller i et nyoprettet datterselskab?

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at reglerne om Energinets varetagelse af energilageraktiviteter, gælder både for Energinets direkte ejerskab som for selskaber som Energinet direkte eller indirekte udøver kontrol i.

3.2. Eksisterende energilageranlæg

Vestas fremhæver § 48, stk. 1, nr. 1 i systemansvarsbekendtgørelsen, hvorefter følger, at § 47 ikke finder anvendelse på den sædvanlige afskrivningsperiode for nye batterilageranlæg, for hvilke Energinet har truffet en endelig investeringsbeslutning senest den 31. december 2023, forudsat at pågældende batterilageranlæg senest den 31. december 2025 stationært er tilsluttet transmissionsnettet. Vestas' bemærker hertil, at denne forskelsbehandling af anlæg er uhensigtsmæssig. Reglerne for varetagelse af ellagringsanlæg i det danske

elnet bør være ens og derved uafhængige af investeringstidspunktet og tilslutningstidspunktet.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at pågældende dato er fastsat i tråd med elmarkedsdirektivets ordlyd i artikel 54, stk. 5. Der er ikke i direktivet fastsat en mulighed for at fravige denne dato. Denne dato er således fastsat på forhånd i direktivet og skal gennemføres i dansk ret i tråd hermed.

3.3. Transmissionstariffer

Dansk fjernvarme bifalder, at Energinet ikke kan varetage energilageraktiviteter. Dansk Fjernvarme må dog påpege, at Energinet, uanset de ikke varetager selve lagringen, i høj grad kan påvirke, hvorledes den overskydende danske elektricitetsproduktion lagres. Det sker via prioritering og etablering af elforbindelser til lande med vandmagasiner. Fritagelsen for at betale transmissionstariffer for elektricitet, som eksporteres ud af de danske prisområder, som danske lageroperatører må betale ved indenlandsk lagring, har reelt udkonkurreret danske lagerløsninger. Danske lagerløsninger opstår ikke, uanset ændringer i denne bekendtgørelsen, før denne forvridning afskaffes eller nulstilles.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at de nye bestemmelser i systemansvarsbekendtgørelsen vedrørende energinets ejerskab af energilageringsaktiviteter ikke vedrører tariffer. Tarifiering af grænseoverskridende elektricitetsstrømme er reguleret på europæisk plan og kan derfor ikke ændres i bekendtgørelsesform.

4. Hurtig tilførsel af reaktiv strøm

Dansk Energi beder Energistyrelsen om at uddybe i høringsnotatet eller bekendtgørelsen, hvad "hurtig tilførsel af reaktiv strøm" i § 4 konkret betyder. Dansk Energi spørger, om det er i forbindelse med en fejl i elnettet, hvor et anlæg skal kunne levere en hurtig fejlstrøm f.eks. som i forordningen RfG (2016/631) artikel 20, stk. 2 litra b, eller om der er tale om andre situationer.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at i forhold til Dansk Energis spørgsmål vedrørende hurtig tilførsel af reaktiv strøm og hurtig fejlstrøm, omtaler direktivet flere typer af ikke-frekvensrelaterede systembærende ydelser med relevans for dette, 1) spændingsregulering i statisk tilstand, 2) hurtig tilførsel af reaktiv strøm og 3) kortslutningsstrøm. Ministeriets forståelse er, at spændingsregulering i statisk tilstand omhandler den statiske tilstand i nettet, hvor spændingsreguleringen planlægges og håndteres på baggrund af en given driftssituation, herunder spændingsregulering på komponenter samt statisk reaktiv effektkompensering.

Hurtig tilførsel af reaktiv strøm omhandler den dynamiske spændingsregulering i driftssituationen, hvor driftssituationen afviger grundet fejl, kortslutninger, udfald, pludselige ubalancer eller lignende, og hvor der opstår et pludseligt behov for spændingsregulering i driftssituationen, som kan håndteres gennem hurtig tilførsel af reaktiv effekt. Kortslutningsstrøm omhandler fejlstrøm i forbindelse med kortslutninger. Det rette niveau af kortslutningsstrøm i systemet er afgørende for spændingsforløbet under en fejl og ved kobling med komponenter. Det bemærkes, at der er en betydelig sammenhæng mellem disse ydelser, og de derfor ikke kan ses som uafhængige ydelser eller egenskaber.

Bestemmelser om markedsindkøb af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser omhandler netvirksomhedernes og Energinets behov og indkøb og ikke specifikt krav til anlæg efter forordningerne RfG¹, DCC², SOGL³, Energinets tekniske forskrifter eller – fremadrettet og inden for nærmere fastlagte grænser - netvirksomhedernes tekniske krav for adgang til tilslutning i distributionsnettet. Såfremt anlæg er forpligtet til at reagere eller levere efter disse regler om tilslutningsbetingelser, anses dette ikke efterfølgende som et behov for netvirksomheden eller Energinet, som skal indkøbes via markedsbaserede metoder.

¹Kommissionens forordning (EU) 2016/631 af 14. april 2016 om fastsættelse af netregler om krav til nettilslutning for produktionsanlæg

² Kommissionens forordning (EU) 2016/1388 af 17. august 2016 om fastsættelse af netregler om nettilslutning af forbrugs- og distributionssystemer

³ Kommissionens forordning nr. 2017/1485 af 2. august 2017 om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer